

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně - pobočka v Jihlavě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Mádra a soudců Mgr. Leony Sukané a JUDr. Evy Bastové v exekuční věci oprávněné **Mgr. M.V.**, podnikatelky s místem podnikání v XXXXX, XXXXX, IČ XXXXX, zastoupené Mgr. Tomášem Cimbotou, advokátem se sídlem v Olomouci, Horní náměstí 365/5, proti povinnému **Ing. J.B.**, podnikateli s místem podnikání XXXXX, IČ XXXXX, zastoupenému Mgr. Soňou Bernardovou, advokátkou se sídlem v Brně, Koliště 259/55, pro 2.156.616,60 Kč s přísl., o odvolání oprávněné, povinného i advokátky Mgr. Soni Bernardové proti usnesení Okresního soudu v Třebíči, č. j. 15 EXE 18/2015-70 z 14. 4. 2016 (v písemném vyhotovení uvedeno datum 10. 5. 2016),

t a k t o :

I. Usnesení soudu prvního stupně **se** ve výrocích I., II. a III. **m ě n í** tak, že návrh povinného na zastavení exekuce prováděné Mgr. Svatoplukem Štůskem, soudním exekutorem Exekutorského úřadu Olomouc, prováděná na základě pověření Okresního soudu v Třebíči ze dne 20. 5. 2015, č.j. 15 EXE 18/2015-26, **se z a m í t á**.

II. Usnesení soudu prvního stupně **se** ve výroku IV. **m ě n í** tak, že advokátka Mgr. Soňa Bernardová je povinna zaplatit oprávněné na náhradu nákladů řízení, které by jinak nebyly vznikly, částku 8.184 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám advokáta Mgr. Tomáše Cimboty.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Třebíči při jednání dne 14. 4. 2016 vydal usnesení, jímž (výrokem I.) rozhodl o zastavení exekuce prováděné Mgr Svatoplukem Štůskem, soudním exekutorem Exekutorského úřadu Olomouc na základě pověření Okresního soudu v Třebíči z 20. 5. 2015, č. j. 15 EXE 18/2015-26. Oprávněné uložil zaplatit povinnému náklady řízení (výrokem II.) a soudnímu exekutorovi náklady exekuce (výrokem III.), v obou případech ve výši určené v písemném vyhotovení usnesení, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení. V písemném vyhotovení usnesení, které bylo datováno dnem 10. 5. 2016, pak výši náhrady nákladů řízení

povinného vyčíslil částkou 33.159,24 Kč (ve výroku II.) zatímco ve výroku III. uvedl, že soudnímu exekutorovi se náhrada nákladů nepřiznává (což odůvodnil tím, že ten tuto vůči oprávněné nepožadoval). Písemné vyhotovení usnesení pak obsahovalo i výrok IV., jímž soud prvního stupně uložil zástupkyni povinného Mgr. Soni Bernardové zaplatit oprávněné na náhradu nákladů řízení 13.144,10 Kč s tím, že se jedná o náklady, které vznikly oprávněné za situace, kdy se její právní zástupce dostavil k jednání nařízenému na 17. 3. 2016, které bylo na základě žádosti advokátky Mgr. Bernardové z téhož dne odročeno.

Rozhodnutí o zastavení exekuce soud prvního stupně odůvodnil závěrem, že rozhodčí nález, podle kterého se oprávněná exekuce domáhala, vydala osoba, která k tomu neměla pravomoc, že rozhodčí nález tak nebyl exekučním titulem dle § 40 odst. 1 písm. c) zák. č. 120/2001 Sb., exekučního řádu, ve znění předpisů pozdějších, dále jen „e.ř.“. Měl za to, že ač rozhodčí nález vydal rozhodce Mgr. Zdeněk Kučera, který byl stranami dohodnut v rozhodčí doložce, neplatnost rozhodčí doložky jako celku působila skutečnost, že současně byl v rozhodčí doložce dohodnut eventuální způsob určení rozhodce pro případ, že by Mgr. Kučera funkci rozhodce nepřijal, vzdal se jí nebo ji odmítl vykonávat, případně stalo-li by se nemožným, aby spor jako rozhodce rozhodoval, a to tak, že v takovém případě určí jiného rozhodce Mgr. Kučera, a to z řad advokátů. Tento eventuální způsob určení rozhodce měl za netransparentní a současně dovodil, že netransparentnost určení, byť jen některých rozhodců, způsobuje neplatnost celé rozhodčí doložky.

Usnesení, jeho výroky I. až III., napadla odvolání oprávněná. Nesouhlasila se závěrem soudu prvního stupně o neplatnosti rozhodčí doložky. Měla za to, že zákonná úprava umožňovala dohodnout, že rozhodce vybere konkrétní osoba, zvolená účastníky, že tato možnost vyplývala ze zákona č. 216/1964 Sb. i před jeho novelou provedenou zák. č. 19/2012 Sb., účinnou od 1. 4. 2012. V této souvislosti odkázala i na závěry vyslovené Ústavním soudem v nálezu sp. zn. II. ÚS 2061/15, Nejvyšším soudem v usnesení sp. zn. 20 Cdo 1330/2016. Rozhodce měla za určeného transparentně. Poukazovala i na skutečnost, že povinný nepodal návrh na zastavení exekuce ihned po nařízení exekuce ve lhůtě stanovené zákonem, nýbrž až pozdě, že v exekučním řízení lze přezkoumávat pouze, zda rozhodčí doložka byla uzavřena platně či nikoliv, když jiného druhu přezkumu se mohl povinný domáhat toliko v řízení o zrušení rozhodčího nálezu, což však neučinil. Navrhla, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že návrh povinného na zastavení exekuce zamítne a zaváže povinného k náhradě dosavadních nákladů řízení.

Povinný podal odvolání proti výroku II. usnesení soudu prvního stupně. Požadoval, aby mu náhrada nákladů řízení byla přiznána v částce 54.441,18 Kč, když nesouhlasil se závěry soudu prvního stupně v té části, ve které soud prvního stupně dovodil, že náklady na doplnění návrhu na zastavení exekuce a též na odvolání proti usnesení exekutora o odmítnutí návrhu na zastavení exekuce nebyly vynaloženy účelně. Povinný pak nesouhlasil s odvoláním oprávněné, rozhodnutí soudu prvního stupně o zastavení exekuce měl za správné. Nesouhlasil s argumentací oprávněné výše uvedenými rozhodnutími Ústavního a Nejvyššího soudu s tím, že v obou věcech bylo třeba aplikovat právní úpravu účinnou od 1. 4. 2012, na rozdíl od posuzované věci, ve které bylo třeba rozhodčí doložku posuzovat dle úpravy účinné do 31. 3. 2012. Byť připustil, že v posuzované věci byl „primární“ způsob určení rozhodce transparentní, když účastníci si takto zvolili osobu konkrétního rozhodce, měl za to, že pravomoc rozhodce nemohla být dána za situace, kdy byla neplatnou druhá část rozhodčí doložky, ve které již bylo určení rozhodce ponecháno na úvaze třetí osoby. Odkázal též na své argumenty uvedené v návrhu na zastavení exekuce, přičemž zdůraznil, že nedostatek pravomoci rozhodce rozhodovat ve sporu účastníků vyplýval i ze skutečnosti, že rozhodčí doložka byla ve svých

článcích I., II. natolik neurčitá, že z ní nebylo zřejmé, jaký konkrétní závazek povinného měl být nahrazen závazkem novým s tím, že pouze pro řešení sporu z nového závazku měla být založena pravomoc rozhodce. Namítl, že povinnému k plnění nového závazku (ze smlouvy z 8. 12. 2011) nebyla vystavena jakákoliv faktura, přičemž mezi ekonomickými subjekty není povinnost platit, není-li vystaven účetní doklad. Měl též za to, že se nejednalo o záležitost jednoduchou, proto měl rozhodce nařídit ústní jednání, což však neučinil, že skutečnost, že spory jsou podřízeny rozhodčímu řízení, neznamená, že se účastníci vzdávají řádného projednávání sporu. Navrhl, aby usnesení soudu prvního stupně ve výroku I. o zastavení exekuce bylo potvrzeno, ve zbývajících nákladových výrocih pak změněno.

Advokátka Mgr. Soňa Bernardová pak podala odvolání proti výroku IV. usnesení soudu prvního stupně, kterým jí bylo uloženo zaplatit oprávněné náklady řízení ve výši 13.144,10 Kč. Namítl, že byť o odročení jednání požádala až v den konání jednání, lze žádost považovat za včasnou, neboť bylo stále možné jednání odročit tak, aby na straně žádného z účastníků nevznikly zbytečné náklady, že se nedomnívala, že by soud prvního stupně se takovou žádostí nezabýval či s jejím vyřízením významněji prodléval. Uvedla, že důvodem žádosti pro odročení byla její účast u neodkladného úkonu v rámci trestního řízení, a to prohlídky nebytových prostor, která byl započat dne 16. 3. 2016 v dopoledních hodinách a skončil až 17. 3. 2016 v ranních hodinách. Za situace, kdy se soud prvního stupně v přiměřené lhůtě po doručení k její žádosti nevyjádřil, na poslední chvíli požádala svoji koncipientku, aby se jí pokusila bez jakékoli přípravy na jednání zastoupit, koncipientka se též autobusovou dopravou vydala do Třebíče a cestu přerušila až poté, co jí bylo na mobilní telefon oznámeno, že jednání bude odročeno. Nemohlo jí napadnout, že k odročení dojde až na samotném jednání a nebude o tom vyrozuměn a zpraven právní zástupce oprávněné. Měla za to, že soud prvního stupně tyto okolnosti nezvážil, byť dle zákona povinnost k náhradě „zaviněných“ nákladů uložit může, nikoliv však musí. Současně vyjádřila údiv nad tím, že při jednání dne 14. 4. 2016 bylo napadené usnesení vyhlášeno pouze co do výroku I. až III., požadavek oprávněné na tzv. separaci nákladů byl uplatněn až dne 18. 4. 2016, a výrok IV. byl vložen až do písemného vyhotovení usnesení, které bylo datováno dnem 10. 5. 2016. Nesouhlasila konečně ani s výší odměny přiznané zástupci oprávněné částkou 8.470 Kč s tím, že při odročení jednání je třeba dle ust. § 14 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění předpisů pozdějších, dále jen „AT“, nutno počítat s odměnou ve výši ½ mimosoudní odměny, že v případě, kdy jednání vůbec neproběhlo a bylo odročeno ještě předtím, než účastníci byli voláni do jednací síně, pak nenáleží žádná odměna, neboť žádný úkon právní služby nebyl vykonán. Žádala, aby odvolací soud výrok IV. usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že zástupkyni povinného se povinnost nahradit oprávněné náklady řízení ve výši 13.144,10 Kč neukládá, případně usnesení ve výroku IV. zrušil.

Účastníci podali odvolání včas (§ 52 odst. 1 e.ř., § 204 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění předpisů pozdějších, dále jen „o.s.ř.“). Oprávněná a povinný podali odvolání jako účastníci řízení ve smyslu ust. § 36 odst. 1 o.s.ř., tedy jako osoby k podání odvolání oprávněné (§ 201 o.s.ř.). Stejně tak bylo třeba považovat za osobu oprávněnou k podání odvolání proti výroku IV. usnesení soudu prvního stupně i advokátku Mgr. Bernardovou, když se jednalo o usnesení, kterým byla povinnost zaplatit tzv. separované náklady řízení uložena jí osobně. Ve vztahu k této části rozhodnutí jí tak bylo třeba považovat rovněž za účastníka řízení (této jeho nákladové části). Ve všech jeho napadených výrocih bylo usnesení, proti kterému je odvolání přípustné (§ 201 o.s.ř., § 202 o.s.ř. a contr.). Odvolání proti výroku o zastavení exekuce, který je rozhodnutím ve věci samé, pak bylo podáno především pro nesprávné právní posouzení věci, tedy z důvodu zákonem předvídaného (§ 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř.). Proto odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně a po částečném doplnění dokazování při jednání dne 20. 4. 2017 dospěl k dále popsaným závěrům.

Odvolací soud se nejprve zabýval skutečností, že byť usnesení o zastavení exekuce (a další dva nákladové výroky) byly vyhlášeny při jednání dne 14. 4. 2016, písemné vyhotovení bylo datováno až dnem 10. 5. 2016 a byl do něho zařazen jako další výrok i IV. Zejména uvedení data odlišného ode dne, kdy při jednání došlo k vyhlášení usnesení, měl za pochybení, svádějící k závěru, že vyhlášené usnesení nebylo v písemné podobě vyhotoveno a že naopak 10. 5. 2016 bylo o zastavení exekuce (a o náhradě nákladů) rozhodnuto nově. To však zjevně úmyslem soudu prvního stupně nebylo, nově bylo rozhodnuto toliko o až po jednání uplatněném požadavku oprávněné na náhradu nákladů dle ust. § 147 odst. 1 o.s.ř. Za této situace měl soud prvního stupně písemně vyhotovit usnesení vyhlášení při jednání dne 14. 4. 2016 a vedle toho samostatným (pozdějším) usnesením rozhodnout o tzv. separovaných nákladech. Tuto vadu však odvolací soud nepovažoval za takovou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Dále se odvolací soud zabýval posouzením důvodu, pro který soud prvního stupně rozhodl o zastavení exekuce. Byl si je vědom skutečnosti (zmíněné i soudem prvního stupně), že závěr o tom, že rozhodčí doložku je třeba (jako celek) považovat za neplatnou i případě, kdy je neplatnou toliko její část, byl v minulosti opakovaně vysloven nejen podepsaným odvolacím soudem, nýbrž i soudem Nejvyšším (a právě dřívější judikatura Nejvyššího soudu v této otázce byla důvodem změny rozhodovací praxe odvolacího soudu, který v minulosti vycházel ze závěru, že pokud se strany v rozhodčí doložce dohodly na osobě konkrétního rozhodce, který tento rozhodčí nález vydal, pak případná úprava výběru „náhradního“ rozhodce, která nebyla využita, by ani v případě, že se jednalo o úpravu netransparentní, nepůsobila neplatnost rozhodčí doložky jako celku, nýbrž jen této její části). Jak však správně poukázala oprávněná, v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu došlo i v posuzování této otázky k posunu. V usnesení z 18. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1330/2016, Nejvyšší soud vyslovil závěr, že dřívějšími rozhodnutími dovozovaná neplatnost rozhodčí doložky „v celém rozsahu“ se nemůže – automaticky, resp. pouhým odkazem – uplatnit v posuzované, v níž rozhodce do možnosti rozhodování (též) někým jiným (vedle něj) ustanoven nebyl, když byl povolán k rozhodování sporu účastníků rozhodčí smlouvy samostatně, a toliko ve zvláštní situaci (účastníky dohodnuté) mohl spor rozhodnout někdo jiný. K odlišení od případů řešených dřívějšími rozhodnutími Nejvyšší soud zdůraznil, že v posuzované věci nebyl jmenovitě dohodnutý rozhodce postaven do rovnocenných alternativ s určením rozhodců dalších, nýbrž byl povolán k rozhodování sporu účastníků smlouvy samostatně, a toliko ve zvláštní situaci mohl spor rozhodnout někdo jiný.

Stejně tak tomu bylo i v případě rozhodčí doložky dohodnuté oprávněnou a povinným ve smlouvě z 8. 12. 2011. Zde účastníci určili za jediného rozhodce pro rozhodování sporů vzniklých z této smlouvy Mgr. Zdeňka Kučera a až pro případ, že by funkci rozhodce nepřijal, vzdal se jí či ji odmítl vykonávat, případně stalo-li by se nemožným, aby tento rozhodce spor rozhodoval, pověřili Mgr. Zdeňka Kučera, aby sám určil rozhodce jiného, a to z řad advokátů. Byl to pak účastníky dohodnutý rozhodce Mgr. Zdeněk Kučera, který vydal rozhodčí nález, na jehož základě se oprávněná exekuce domáhala.

Odvolací soud měl za to, že závěry, které Nejvyšší soud vyslovil ve výše zmíněném usnesení sp. zn. 20 Cdo 1330/2016 (při rozhodování o dovolání právě proti jinému usnesení podepsaného soudu) nelze přehlížet. Současně měl za to, že byť ve věci posuzované výše zmíněné usnesení Nejvyššího soudu se jedná o situaci, kdy smlouva (doložka) byla uzavřena až po 31. 3. 2012, na použitelnosti výše popsanych závěrů Nejvyššího soudu i v této posuzované věci to nic nemění. Byť je v usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1330/2016 zmiňováno,

že rozhodčí smlouva byla uzavřena v režimu § 7 odst. 1 věty druhé zák. č. 216/1993 Sb. ve znění účinném od 1. 4. 2012, nosné důvody tohoto rozhodnutí je dle odvolacího soudu je třeba hledat jinde než v rozlišení, zda rozhodčí smlouva byla uzavřena do 31. 3. 2012 či již v době od 1. 4. 2012, a to v rozlišení, zda jednotlivé v doložce zakotvené způsoby určení rozhodce jsou formulovány alternativně (postaveny vedle sebe) či eventuálně – tak, že v pořadí další způsob určení se uplatní toliko (až) v případě, že nedojde k naplnění způsobu předcházejícího (popřípadě že rozhodce určený způsobem předcházejícím z nějakého důvodu rozhodovat nebude). Naproti tomu samotné změny ust. § 7 odst. 1 zák. o rozhodčím řízení novelou provedenou zák. č. 19/2012 Sb., účinnou od 1. 4. 2012 potřebu odlišného posuzování rozhodčí doložky zakotvující několik eventuálně formulovaných způsobů určení rozhodce nepřináší. To platí tím spíše, že znění účinné od 1. 4. 2012 toliko výslovně zakotvilo možnost určení rozhodce i stranami dohodnutou osobou (tzv. jmenovací autoritu), tedy možnost, kterou ani předcházející znění nevyklučovalo (a tento způsob určení rozhodce byl již i v době dřívější alespoň ve vztazích mezi podnikateli též akceptován).

Na základě výše popsaného tak odvolací soud dospěl k závěru, že za situace, kdy rozhodčí doložkou účastníci pro rozhodování sporů ze smlouvy z 8. 12. 2011 určili Mgr. Zdeňka Kučeru, a toliko pro případ, že by z popsaných důvodů rozhodce nevykonával, jej určili jmenovací autoritou pro určení rozhodce jiného, a kdy současně rozhodčí nález vydal právě Mgr. Zdeněk Kučera, nebylo důvodu, pro který by rozhodčí doložka z 8. 12. 2011, nejméně v části, ve které rozhodcem určila Mgr. Kučeru, měla být v důsledku nedostatku transparentnosti způsobu určení rozhodce považována za neplatnou.

Jestliže tedy odvolací soud dospěl k závěru, že důvod, pro který soud prvního stupně zastavil exekuci, nebyl dán, posuzoval dále důvody, jimiž povinný odůvodnil již svůj návrh na zastavení exekuce z 18. 9. 2015 a na nichž setrval i v průběhu odvolacího řízení. Povinný namítl ve svém důsledku nedostatek materiální vykonatelnosti rozhodčího nálezu, podle kterého se oprávněná exekuce domáhala, když měl za to, že rozhodce neměl k vydání rozhodčího nálezu pravomoc.

Odvolací soud předesílá, že účelem exekuční řízení není posouzení hmotněprávních vztahů mezi účastníky. Toto přísluší tzv. nalézacímu řízení, kterým v tomto případě bylo řízení rozhodčí, zakončené vydáním rozhodčího nálezu, který byl v posuzovaném exekučním řízení exekučním titulem. Věcnou správnost exekučního titulu pak nelze zásadně v exekučním řízení přezkoumávat. Rozhodčí nález, který nelze přezkoumat podle § 27 zák. č. 216/1994 Sb., ve znění prepisů pozdějších, nebo u něhož marně uplynula lhůta podání žádosti o přezkoumání podle § 27 téhož zákona, nabývá dnem doručení účinku pravomocného soudu rozhodnutí a je soudně vykonatelný (§ 28 odst. 2 posléze zmíněného zákona). Výrok rozhodčího nálezu rozhodce Mgr. Zdeňka Kučery, podle kterého je exekuce v posuzované věci prováděna, tak je ve smyslu ust. § 159a o. s. ř. závazný pro účastníky rozhodčího řízení a v tomto rozsahu i pro všechny orgány (§ 159a odst. 3 o. s. ř.), tedy i pro exekuční, stejně jako odvolací soud. Případné vady nalézacího řízení (řízení, které vedlo k vydání exekučního titulu) tak musí být odstraněny opět v tomto nalézacím řízení, nelze k nim přihlížet v řízení exekučním (obdobně viz např. usnesení Nejvyššího soudu z 23. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 3596/2009). Stejně tak i případná věcná nesprávnost exekučního titulu může mít pro exekuční řízení význam zásadně toliko tehdy, jestliže v jejím důsledku dojde k odstranění tohoto titulu (například jeho zrušením či změnou v řízení dovolacím, zrušením Ústavním soudem). Zde lze připomenout, že závěr o nemožnosti věcného přezkumu exekučního titulu, který je závazným rozhodnutím, v exekučním řízení, jako jedné ze základních zásad exekučního řízení, je soudní praxí soudní praxí zastáván již desítky let (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 13. 5. 1932, sp. zn.

R I 155/32, zařazené do Vážného sbírky pod č. 11663/1932 či rozhodnutí téhož soudu z 7. 6. 1934, sp. zn. R I 389/34, zařazené do stejné sbírky pod č. 13605/1934).

V první řadě uvedl, že dohodu o uznání závazku z 28. 2. 2007 nechala oprávněná povinného podepsat „proti jeho vůli“, namítl i neurčitost této dohody. Tuto námitku měl odvolací soud pro posouzení věci za zcela bezvýznamnou. Za situace, kdy rozhodčí doložka nebyla součástí dohody z 28. 2. 2007, by ani případná neplatnost této dohody nemohla mít za následek neplatnost rozhodčí doložky (uzavřené později).

Stejný závěr však již neplatil pro námitky povinného ve vztahu k dohodě z 8. 12. 2011, jejíž součástí (v části III.) byla rozhodčí doložka. Pokud by smlouva byla neplatná jako celek, byla by neplatnou i její část obsahující rozhodčí doložku. Jestliže povinný namítl, že k jejímu podpisu byl donucen a bylo zneužito jeho nepřipravenosti k jednání, pak se jednalo o námitku neplatnosti dohody dle ust. § 1 odst. 2 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění předpisů pozdějších, dále jen „obch. zák.“ (když oba účastníci při uzavírání dohody vystupovali jako podnikatelé), § 37 odst. 1 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění předpisů pozdějších, dále jen „obč. zák.“ (úkon učiněný nesvobodně) či dle § 39 odst. 1 obč. zák. (úkon přičící se dobrým mravům). Dle názoru odvolacího soudu však pro takový závěr nebylo důvodu. Dohoda byla uzavírána více než čtyři roky po uzavření dohody z 28. 2. 2007, za situace, kdy povinný nesplnil to, k čemu se dřívější dohodou zavázal (při jednání odvolacího soudu povinný sám tvrdil, že oprávněně zaplatil částku 320.242,40 Kč, byť mu byly vystaveny faktury na 507.752,80 Kč; přičemž závazek z předchozí dohody zněl na zaplacení 1.500.000 Kč). Za této situace nemohl být předmět jednání pro povinného jakkoliv překvapující. Stejně tak ani z výpovědi povinného o tom, že při jednání v roce 2007 mu byla předložena dohoda a bylo mu „v podstatě naznačeno“, že nemůže odejít, dokud ji nepodepíše a že při jednání v roce 2011 to bylo obdobné, nelze dovodit, že by k uzavření smlouvy byl přinucen bezprávou výhrůzkou, jejímž důsledkem by byl nedostatek vůle na jeho straně. I kdyby tomu bylo tak, jak uvedl povinný, pak samotné podobné slovní „naznačení“ by nemohlo mít účinky např. fyzického donucení, či takového psychického násilí, které by bylo způsobitelné v povinném vyvolat bázeň či strach. K případné toliko vnitřní výhradě se pak při posuzování platnosti smlouvy z hlediska vážnosti vůle nepřihlíží. Navíc je stěžejí myslitelné, že pokud by byl povinný donucen k podpisu smlouvy proti své vůli již v roce 2007, totéž by znovu připustil i čtyři roky poté.

Nedůvodnou měl odvolací soud i námitku povinného, že nedostatek pravomoci rozhodce spočíval ve skutečnosti, že dohoda z 8. 12. 2011 byla ve svých člancích I., II. natolik neurčitá, že z ní nebylo patrné, jaký konkrétní závazek povinného měl být nahrazen závazkem novým, přičemž pouze pro řešení sporů z nového závazku měla být založena pravomoc rozhodce. Dohoda obsahovala závazek povinného zaplatit oprávněně částku 1.400.000 Kč a dále, v případě, že řádně nevrátí neprodané knižní tituly, rovněž částku 756.000,60 Kč a to po splátkách 20.000 Kč měsíčně. Jestliže v návrhu na vydání rozhodčího nálezu z 17. 3. 2014 se oprávněná domáhala právě splnění tohoto závazku povinného, nebylo dle odvolacího soudu důvodu pro pochybnosti o tom, že pravomoc rozhodce byla dána.

Co se týče namítané nejasnosti ohledně otázky, jaký konkrétní dřívější závazek povinného byl dohodou z 8. 12. 2011 nahrazen, pak toto měl odvolací soud pro posouzení platnosti rozhodčí doložky za bezvýznamné. Zde vycházel ze závěru vysloveného v minulosti Nejvyšším soudem ČR v rozsudku z 19. 12. 2007, sp. zn. 29 Odo 1222/2005, uveřejněného též ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročníku 2008 pod č. 13 (zmíněném i povinným), podle kterého nevztahuje-li se důvod neplatnosti smlouvy na rozhodčí doložku, týkající se

sporů z této smlouvy, nemá neplatnost smlouvy vliv na platnost rozhodčí doložky. Byť by i k na základě uzavřené dohody k zamýšlené náhradě dosavadních závazků závazkem novým nedošlo, měl odvolací soud za to, že tato skutečnost by neplatnost rozhodčí doložky ve smyslu § 267 odst. 3 obch. zák. nepůsobila, když důvod neplatnosti by se na rozhodčí doložku nevztahoval. Za bezvýznamnou pro posouzení platnosti rozhodčí doložky měl odvolací soud námitku, že dohodou byla povaha původního závazku změněna z nároku na vrácení zboží na nárok na zaplacení peněz, který by bez této dohody oprávněně nesvědčil. Není zřejmé, z jakého důvodu by v rámci dohody z 8. 12. 2011 mělo být podobné nahrazení jednoho závazku druhým (které bylo vlastním smyslem institutu dohody dle § 570 a násl. obč. zák.) nepřijatelné a nad to působit i neplatnost rozhodčí doložky, která byla do smlouvy včleněna.

Odvolací soud si přitom byl vědom i závěrů vyslovených např. v nálezu z 11. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 4084/12, kde Ústavní soud dovodil, že důvod, pro který nelze nařídit exekuci na podkladě rozhodčího nálezu, může spočívat i v tom, že ačkoli určení rozhodce v rozhodčí doložce netrpí ústavněprávním deficitem, je pro rozpor s dobrými mravy neplatná smlouva o úvěru, do níž je rozhodčí doložka vtělena. Tyto závěry však byly vysloveny stran smlouvy o úvěru, v níž dlužník byl spotřebitelem, tedy subjektem, kterému je přisuzována (s ohledem na jeho slabší postavení) zvýšená ochrana. V případě oprávněné a povinného, kteří oba ve vzájemných vztazích vystupovali jako podnikatelé, tomu však takto nebylo. Navíc, jak již zmíněno, v roce 2011 se nejednalo o situaci, před kterou by byl povinný náhle postaven, předmětem dohody byly vztahy řešené již dřívější dohodou z roku 2007, kterou povinný nesplnil.

Odvolací soud tedy rozhodčí doložku neshledal neplatnou ani z dalších důvodů, jichž se povinný dovolával. Měl tak za to, že namítaný nedostatek pravomoci Mgr. Zdeňka Kučery k rozhodování o návrhu oprávněné na vydání rozhodčího nálezu nebyl dán. Jestliže pak neshledal ani jiný důvod, pro který by rozhodčí nález nebyl materiálně vykonatelný ve smyslu ust. § 261a o.s.ř., měl jej za řádný exekuční titul dle ust. § 40 odst. 1 písm. c) e.ř., a návrh povinného na zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. či § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. za nedůvodný. Dle ust. § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. proto usnesení soudu prvního stupně v jeho výroku I. (a současně s tím i v souvisejících výrocih II. a III.) změnil tak, že návrh povinného na zastavení exekuce jako nedůvodný zamítl.

Důvod, pro který odvolací soud zamítavým výrokem změnil jen výrok I. z usnesení soudu prvního stupně, nýbrž i nákladové výroky II. a III., aniž by o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky či o náhradě nákladů exekuce sám rozhodoval, spočívá ve skutečnosti, že v důsledku zamítnutí návrhu na zastavení exekuce bude exekuce i nadále pokračovat, a to i pro vymožení nákladů oprávněné stejně jako nákladů exekuce, jejichž výši určí soudní exekutor příkazem k úhradě nákladů exekuce (§ 88 odst. e.ř.).

Při posuzování výroku IV., jímž soud prvního stupně uložil advokátce Mgr. Soni Bernardové zaplatit oprávněné na náhradu nákladů řízení částku 13.144,10 Kč, nutno předeslat, že soud prvního stupně správně postupoval dle ust. § 147 odst. 1 o.s.ř., které též v odůvodnění svého rozhodnutí doslovně citoval. Ve smyslu tohoto ustanovení proto též správně posuzoval, zda náklady, které oprávněné vznikly v souvislosti s dostavením se jejího právního zástupce k jednání dne 17. 3. 2016, které se neuskutečnilo, neboť bylo před jeho zahájením odročeno, byly způsobeny zaviněním zástupkyně povinného či náhodou, která se jí přihodila.

Odvolací soud přitom nezpochybňoval závěr zástupkyně povinného o tom, že její žádost o odročení jednání bylo možno považovat za včasnou, byť o odročení požádala až v den, na

který bylo jednání nařízeno. Jestliže se zástupkyně povinného jako advokátka účastnila od 16. 3. 2016 neodkladného úkonu v rámci trestního řízení, jehož konání nemohla předem očekávat, a jestliže tento úkon byl ukončen až v ranních hodinách dne 17. 3. 2016, na který bylo nařízeno jednání před soudem prvního stupně, pak nebylo důvodu, pro který by žádost zástupkyně povinného o odročení jednání, podanou ve chvíli, kdy tato zjistila, že se jednání před soudem prvního stupně nebude možno zúčastnit, bylo třeba považovat za podanou opožděně. To zjevně byl též důvod, pro který soud prvního stupně této žádosti vyhověl a jednání odročil (v případě opožděně podané žádosti by pro odročení důvod nebyl). Tento závěr však jakkoliv neumožňuje současně dovodit, že podmínky pro vyhovění následné žádosti oprávněné o přiznání náhrady takto vzniklých nákladů ve smyslu výše citovaného ustanovení zákona nebyly dány. Skutečnost, že se zástupkyně povinného účastnila neodkladného úkonu v trestním řízení, který se protáhl až do dne, v němž se měla účastnit dříve nařízeného jednání před soudem prvního stupně, lze považovat za náhodu, která se jí přihodila a pro kterou též požádala o odročení jednání. Jestliže se zástupce oprávněné k tomuto jednání dostavil, a toto bylo odročeno, pak nutno soudu prvního stupně přisvědčit v závěru, že náklady oprávněné, spojené s marným dostavením se jejího zástupce k soudu prvního stupně jsou náklady, které vznikly právě v důsledku náhody, která se přihodila zástupkyni povinného a že tak jsou naplněny zákonné předpoklady při přiznání náhrady těchto nákladů dle již zmíněného ust. § 147 odst. 1 o.s.ř. Skutečnost, že v tomto ustanovení je uvedeno, že soud náhradu těchto nákladů uložit může (nikoliv musí) nelze vykládat způsobem, jakým to učinila zástupkyně povinného, když soudní praxí je konstantně při výkladu občanského soudního řádu dovozováno, že stanoví-li zákon, že soud „může“, znamená to, že tak učiní vždy, jsou-li pro ten který postup naplněny zákonné důvody.

Postup oprávněné, resp. jejího zástupce, který za oprávněnou požadoval náhradu takto marně vynaložených nákladů, sice může být považován za nekolegiální, na oprávněnosti požadavku oprávněné to však nic nemění. Pro posouzení oprávněnosti požadavku oprávněné pak nebylo významné, že soud prvního stupně ji (resp. jejího právního zástupce) o odročení jednání nevyrozuměl (popř. z jakého důvodu). Významnou zůstala především skutečnost, že ze strany oprávněné se jednalo o náklady vynaložené marně v důsledku jednání zástupkyně povinného. Rozhodnutí v této části tak měl odvolací soud co do právního základu za důvodné.

Na druhé straně však bylo třeba zčásti přisvědčit námitkám zástupkyně povinného, jimiž brojila proti výši náhrady, dovolávala se ust. § 14 odst. 2 AT. Dle tohoto ustanovení platí, že advokátu náleží náhrada za čas promeškaný v souvislosti s poskytnutím právní služby ve výši ½ mimosoudní odměny za účast při jednání, které bylo odročeno bez projednání věci a za dostavení se k jednání, které se nekonalo, aniž by o tom byl advokát předem vyrozuměn. Jestliže tedy jednání nařízeno na den 17. 3. 2016, k němuž se zástupce oprávněné dostavil, bylo odročeno bez toho, že by bylo zahájeno, pak zástupci oprávněné v souvislosti s marným dostavením se k nařízenému jednání nepřislušela odměna za úkon právní služby představovaný účastí u jednání soudu, nýbrž náhrada za promeškaný čas dle výše citovaného ust. § 14 odst. 2 AT, a to ve výši jedné poloviny odměny, která by mu příslušela za účast u jednání. Jestliže odměna za účast u jednání o návrhu na zastavení exekuce činila 8.470 Kč (jak správně dovodil soud prvního stupně), pak právnímu zástupci oprávněné namísto odměny příslušela náhrada za ztrátu času ve výši 4.235 Kč. Vedle toho mu dále příslušela i náhrada za ztrátu času stráveného na cestě z Olomouce do Třebíče a zpět ve výši 800 Kč a dále náhrada cestovních výdajů ve výši 1.728,64 Kč (v tomto směru lze odkázat na vyčerpávající odůvodnění napadeného usnesení). Naproti tomu jestliže právními zástupci nenáležela odměna za úkon právní služby v souvislosti s dostavením se k neuskutečněnému soudnímu jednání, nýbrž pouze náhrada za promeškaný čas ve smyslu ust. § 14 odst. 2 AT, měl odvolací soud za to, že mu nenáležela ani paušální

náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč, když tato se dle ust. § 13 odst. 3 AT pojí vždy s jednotlivými úkony právní služby (nebylo tedy uvažováno s paušální náhradou hotových výdajů v souvislosti s náhradou za promeškaný čas).

Naproti tomu, jestliže zástupce oprávněné je plátcem daně z přidané hodnoty, pak bylo třeba dle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř. při vyčíslení nákladů zohlednit i tuto daň, a to ve výši 21 % z výše uvedených náhrad za ztrátu času, za promeškaný čas i náhrad cestovních (1.420,36 Kč). V souhrnu tak dle názoru odvolacího soudu právnímu zástupci oprávněné v souvislosti s dostavením se k neuskutečněnému soudnímu jednání náležely náhrady v celkové výši 8.184 Kč. Proto odvolací soud za přiměřeného užití ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. výrok IV. usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že Mgr. Soni Bernardové, aby oprávněné zaplatila posléze uvedenou částku.

P o u ě e n í : Proti tomuto usnesení **j e** přípustné dovolání za předpokladu, že rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. V takovém případě lze dovolání podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Třebíči.

V Jihlavě dne 24. dubna 2017

JUDr. Jaroslav Mádr v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jiřina Hartmanová